

निशुल्क प्रतीक दैनिक
पढ्न चाहनुहुन्छ भने लग
अन गर्नुहोस् ।
eprateekdaily.com

PRATEEK DAILY

प्रतीक

राष्ट्रिय 'क' वर्ग
दैनिक
eprateekdaily.com

कुनै पनि स्वास्थ्य समस्या
भएमा नजीकैको स्वास्थ्य
संस्थामा तुरुन्त सम्पर्क गरौं ।

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रसारण विभाग

❖ वर्ष ३४ ❖ २०७८ जेठ २० गते बिहीवार // मृत भस्म नबन्दैमा भिँट्टोको भैकन बल्नुछ // 2021 June 03 Thursday ❖ मूल्य ५/- ❖ पृष्ठ सङ्ख्या ४ ❖ अङ्क २७५

पर्सामा निषेधाज्ञा छैटौँपटक बढाइयो

प्रस, वीरगंज, १९ जेठ/
पर्सामा निषेधाज्ञा छैटौँपटक
बढाएर जेठ ३० गतेसम्म लम्बाइएको
छ ।

बुधवार बसेको कोभिड सङ्घट
व्यवस्थापन केन्द्र, पर्साको बैठकले
निषेधाज्ञा अवधि अझै दश दिन बढाउन
सिफारिश गरे अनुसार जिल्ला प्रशासन

कार्यालय, पर्साका प्रमुख जिल्ला
अधिकारी पीताम्बर घिमिरेले निषेधाज्ञा
अवधि बढाएका हुन् ।
वैशाख १६ गते बिहान ४ बजेदेखि

प्रस, रौतहट, १९ जेठ/
जिल्ला प्रशासन कार्यालय, रौतहटले
जेठ २६ गते रातिसम्म निषेधाज्ञा जारी
गरेको छ । बुधवार सूचना जारी गरी
जेठ २६ गते राति १२ बजेसम्मको लागि
निषेधाज्ञा जारी गरेको हो ।
रौतहटका प्रमुख जिल्ला अधिकारी
इन्द्रदेव यादवले जिल्लामा निषेधाज्ञाले
कोरोना सङ्क्रमणको दर घटेकोले
निषेधाज्ञालाई निरन्तरता दिएको बताए ।
सर्लाहीमा २५ गतेसम्म निषेधाज्ञा
प्रस, सर्लाही/
जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सर्लाहीले

रौतहट र सर्लाहीमा पनि निषेधाज्ञा

जिल्लामा जेठ २५ गतेसम्मको लागि
निषेधाज्ञा थप गरेको छ ।
प्रमुख जिल्ला अधिकारी हेमराज
तामाङले सोमवार चौथोपटक
निषेधाज्ञाको समयवधि थप गरेका हुन् ।
जिल्लामा कोरोना सङ्क्रमण बढ्न
थालेपछि कोभिड सङ्घट व्यवस्थापन
केन्द्रले प्रमुख जिल्ला अधिकारीलाई
निषेधाज्ञाको समय थप गर्न सिफारिश
गर्ने निर्णय गरेपछि जिल्ला प्रशासन
कार्यालय, सर्लाहीले निषेधाज्ञा लम्बाइएको

हो । जस अनुसार निषेधाज्ञा जेठ २५ गते
राति १२ बजेसम्म पुऱ्याइएको छ ।
स्थानीय प्रशासनले जारी गरेको कोभिड-
१९ सङ्घट व्यवस्थापन अध्यादेश-२०७८
बमोजिम निषेधाज्ञामा थप कडाइ गर्ने
जनाएको छ । निषेधाज्ञा उल्लङ्घन
गर्नेलाई कारबाई गर्न सुरक्षाकर्मीलाई
निर्देशन दिइएको छ ।
निषेधाज्ञा उल्लङ्घन गर्नेलाई एक वर्ष कैद
वा ५ लाख जरिवाना वा दुवै सजाय गर्ने प्रमुख
जिल्ला अधिकारी तामाङले बताएका छन् ।

शुरु भएको निषेधाज्ञा पटक-पटक गरी
लम्बाइँदै जेठ ३० गतेसम्म पुऱ्याइएको
छ । यसअघि, पाँचौँपटक निषेधाज्ञा
बढाउँदै जेठ २० गते राति १२ बजेसम्म
अवधि तोकिएको थियो ।
कोभिड सङ्घट व्यवस्थापन केन्द्र
पर्साका सदस्य एवं नेपाल पत्रकार
महासङ्घ, पर्साका अध्यक्ष अनुप
तिवारीले अस्पतालमा १५० जना
सङ्क्रमित भर्ना भएको र जिल्लाभरि
कुल १ हजार सक्रिय सङ्क्रमित रहेको
कारण निषेधाज्ञा अवधि बढाइएको
बताए । उनले अस्पतालहरूमा सङ्क्रमित
सङ्ख्या ५० मा झरेपछि निषेधाज्ञा हटाउन
सकिने बताए ।

आज सम्पन्न बैठकले खाद्यान्न
पसलहरू बिहान १० बजेसम्म सञ्चालन
गर्न पाउने निर्णय गरेको छ । यसअघि
बिहान ८ बजेसम्म मात्र सो पसलहरू
सञ्चालन गर्न दिने निर्णय भएको थियो ।
बैठकले दोस्रो लहरको कोरोना
नियन्त्रण, रोकथाम तथा व्यवस्थापनको
लागि शव व्यवस्थापनमा रु ३ लाख ७१
हजार, क्वारेन्टाइन/होल्डिङ सेन्टर
व्यवस्थापनमा रु ७६ हजार, अनुगमन,
कन्ट्याक्ट ट्रेसिङ, सवारीसाधन इन्धनमा
रु २ लाख ८ हजार जेठ १९ गतेसम्म
भएको खर्च अनुमोदन गरेको छ ।

५३१६ जना सङ्क्रमित

प्रस, वीरगंज, १९ जेठ/
नेपालमा बुधवार ५ हजार ३१६
जनामा कोरोना सङ्क्रमण पुष्टि भएको
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालयले
जनाएको छ ।
मन्त्रालयका अनुसार देशभरका
प्रयोगशालामा १३ हजार ८०५ जनाको
पिसिआर र ३ हजार ७३ जनाको
एन्टिजेन विधिबाट गरिएको
परीक्षणमा कुल ५ हजार ३१६ जना
कोरोना सङ्क्रमित थपिएका हुन् ।

महानगरमा पनि सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण प्रभावित

प्रस, वीरगंज, १९ जेठ/
निषेधाज्ञाको कारण वीरगंज
लक्ष्मी बैंक र कृषि विकास बैंकमार्फत
सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण हुँदै

महानगरपालिकामा पनि सामाजिक
सुरक्षा भत्ता वितरण कार्य प्रभावित
भएको छ ।

निरन्तर निषेधाज्ञा जारी भइरहेको
कारण बैंकहरूले सामाजिक सुरक्षा भत्ता
वितरणमा चासो देखाएका छैनन् ।
वीरगंज महानगरपालिकाले १० दिनअगावै
सामाजिक सुरक्षाभत्ताको रकम
तोकिएको बैंकको खातामा पठाइसकेको
छ । तर बैंकहरूले भने जनशक्ति कम
भएको भन्दै सामाजिक सुरक्षा भत्ता
पाउने खातावालको खातामा रकम
दाखिला गरेको छैन । जसले गर्दा अहिले
वितरण प्रणाली रोकिएको छ ।
वीरगंज महानगरपालिकामा १२
हजारभन्दा बढीलाई सामाजिक सुरक्षा
भत्ता वितरण गरिन्छ । महानगरका
पुराना वडाहरूमा नेपाल बैंक लिमिटेड,
आएको छ । नेपाल बैंक लि., सिटी
अफिसले सामाजिक सुरक्षा भत्ता खातामा
दाखिला नभएको कारण वितरण हुन
नसकेको जनाएको छ । जनशक्ति अभावले
खातामा रकम दाखिला हुन नसकेको सो
बैंकले जनाएको छ । निषेधाज्ञा भएपनि
सामाजिक सुरक्षा भत्ता बैंकमा आएको
भनेर दिनहुँ बैंक धाउने वृद्धवृद्धा, अपाङ्ग,
एकल महिलाहरू रिउँ फकिने गरेका
छन् ।
ग्रामीण क्षेत्रमा पनि यही समस्या
छ । जनशक्ति अभावमा बैंकले एउटै
वडाका सामाजिक सुरक्षा भत्ता
पाउनेहरूलाई हप्तौँसम्म वितरण गर्दै
आएको छ । ग्रामीण क्षेत्रमा बिस्तारै
भएपनि सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण
भइरहेको छ भने महानगरका बैंकहरूले
सो प्रक्रिया शुरु गर्न सकेका छैनन् ।

महानगरद्वारा सरकारसँग १ लाख खोप माग

प्रस, वीरगंज, १९ जेठ/
वीरगंज महानगरपालिकाले स्वास्थ्य
तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालयसँग १ लाख
कोभिडविरुद्धको खोप माग गरेको छ ।
यसअघि मन्त्रालयसँग महानगरले
खोप खरीदको लागि इजाजत माग गर्दा
मन्त्रालयले खोप खरीद गर्ने जिम्मेवारी
सङ्घीय सरकारको भएको भन्दै
इजाजत नदिए पनि नगरप्रमुख सरावगीले
आज पत्र लेख्दै १ लाख खोप माग गरेका
हुन् । उनले वीरगंज महानगरपालिका
देशको प्रमुख प्रवेशद्वारका साथै प्रमुख
भन्सार नाका पनि भएकोले यो क्षेत्र
भएर सवारी आवागमन र मानिसको
आवतजावत ठूलो सङ्ख्यामा हुँदा
कोरोनाको उच्च जोखिम हुने भएकोले
कोभिडविरुद्ध १ लाख खोप उपलब्ध
गराउन आग्रह गरेका हुन् ।
उनले वीरगंज-पथलैया औद्योगिक
कोरिडोरमा ११५ वटा उद्योग प्रतिष्ठान
रहेका र त्यहाँ कार्यरत मजदूरहरूलाई
समेत खोप दिनुपर्ने भएकोले
महानगरपालिकालाई १ लाख खोप
उपलब्ध गराउन आग्रह गरेका हुन् । उनले
सरकारबाट उपलब्ध हुने खोप शिक्षक,
कर्मचारी, विद्यार्थी, बैंककर्मी,
मजदूरलगायतलाई उपलब्ध गराउने
बताए ।

अक्सिजन कन्सेन्ट्रेटर प्रदान

प्रस, वीरगंज, १९ जेठ/
रोटरी क्लब अफ वीरगंजले गौर
मेडिकल सुपेरिन्टेन्डेन्ट डा कृष्ण साहले
कोरोना सङ्क्रमणमा रोटरी क्लब अफ

अस्पताललाई अक्सिजन कन्सेन्ट्रेटर
उपलब्ध गराएको छ । अस्पतालका
वीरगंजले अक्सिजन कन्सेन्ट्रेटर सहयोग
गरेकोमा आभार व्यक्त गरे ।

घोटकरी

दुर्घटनामा एकजनाको मृत्यु

प्रस, सिम्रौनगढ, १९ जेठ/
सिम्रौनगढ नगरपालिकामा
गएराति मोटरसाइकल दुर्घटना हुँदा
एकजना युवकको मृत्यु भएको छ ।
पचरौता नगरपालिका-३ का २६ वर्षीय
प्रदीप साह कलवारको सिम्रौनगढ नपा-
९ बसवरियास्थित नहरमा
मोटरसाइकल दुर्घटनामा मृत्यु भएको
हो ।
भारत, मोतीहारी थाना निवासी
गगन महतो नुनिया चढेको बिआर
०५ वाई ५५७८ नम्बरको
मोटरसाइकल र कलवार चढेको
बिआर ०५ एल ७०८३ नम्बरको
मोटरसाइकल एकापसमा ठोक्कंदा
कलवारको मृत्यु भएको बारा प्रहरीका
प्रवक्ता प्रहरी नायब उपरीक्षक गौतम
मिश्रले बताए । कलवारको कलैया
अस्पतालमा उपचारको क्रममा मृत्यु
भएको थियो । अर्का मोटरसाइकल
चालक २३ वर्षीय नुनिया घाइते छन् ।
उनको सिम्रौनगढस्थित कङ्काली
पोलिक्लिनिकमा उपचार भइरहेको
प्रहरीले जनाएको छ ।

ओरिया खोलाबाट बालुवाको तस्करी

ओरिया खोलाबाट बालुवा उत्खनन गरी लैजाँदै । तस्वीरः प्रतीक

प्रस, पंचगावौँ, १९ जेठ/
जीराभवानी गाउँपालिका-१
महादेवपट्टिस्थित ओरिया खोलाबाट
बालुवा तस्करी भइरहेको छ ।
ठेक्का नलागेको यो खोलाबाट अहिले
अवैध उत्खनन भइरहेको स्थानीयले
बताए । स्थानीय प्रहरीको मिलेमतोमा सो
कार्य भइरहेको बताइएको छ ।
खोलानजीकै प्रहरी चौकी महादेवपट्टि,
सेढवा र सशस्त्र प्रहरी बेस क्याम्प छ
तर खोलाबाट बिहान-बेलुका, दिउँसो
अवैध उत्खनन भइरहेको स्थानीयले

टचाक्टरबाट ढुवानी हुँदा पनि यी
कार्यालयले चासो राख्दैनन् । स्थानीयले
यसबारेमा जिल्ला प्रहरी कार्यालय र
सशस्त्र प्रमुखलाई अवगत गराएका
भएपनि त्यहाँबाट पनि कुनै पहल नभएको
भन्दै गुनासो गरेका छन् ।

विचारसार एवं सूक्तिहरू

वाणी र विचार व्यक्तिको आफ्नो उत्पादन हो। यसलाई जति गुणस्तरीय बनाउँछौं, मूल्य पनि त्यति नै बढी पाउँछौं।

प्रकाशक	: प्रतीक प्रकाशन समूह प्रा. लि. . वीरगंज-११
प्रधान सम्पादक	: जगदीशप्रसाद शर्मा
प्रबन्ध सम्पादक	: विकास शर्मा
सम्पादक	: शत्रुघ्न नेपाल/ सडगबहादुर श्रेष्ठ (प्रताप)
समाचार सम्पादक	: आर. के. पटेल
बारा विशेष प्रतिनिधि	: गन्गीरा सहनी
मुद्रक: प्रतीक प्रकाशन समूह प्रा. लि. (अफसेट छापाखाना)	
त्रिमूर्ति टोल, श्रीपुर, वीरगंज-१४ (नेपाल), पोस्ट बक्स नं. ७८, फोन नं. ०५१-५२५५२२, ५२३१०५	
email: prateekdaily@gmail.com	
Website: www.eprateekdaily.com	

दातालाई पनि दिने दाताहरू

एउटा पौराणिक आख्यान छ, लक्ष्मी प्रह्लादपुत्र विरोचनमाथि प्रसन्न थिइन्। विरोचन गरीब-दीनदुःखीहरूलाई राज्यकोष नै रिक्तित्ते गरी यथेष्ट दान बिन्थे। तर उनीसँग सधैं यसैगरी दान दिइरहने क्षमता भने घट्दै गयो। एक दिन भगवान् विष्णुले लक्ष्मीलाई सोधे-यसरी किन धन दिइरहेकी छौं? लक्ष्मीले भनिन्-जसले दान बिन्थे, उसको कोष म कहिल्यै रिक्तित्ते दिन्न। यो पौराणिक कथा हो। भगवदभक्तहरू मान्छन्, अरु पत्याउँदैनन्। तर यो कथाले दानशीलताको महत्त्वलाई दर्शाउँछ। आज कोरोनाको महामारी फैलिएको एक वर्ष भइसक्यो। बीचको समय सङ्क्रमण मत्पर हुँदाबाहेक, गरीब, अलपत्र परेका मानवको खाद्य समस्या समाधान गर्न वीरगंजमा थुप्रै संस्था जुमुराए। उनीहरूले निरन्तर खाद्यान्न र खाद्यपदार्थ आपूर्ति गरे र गरिरहेका छन्। आहारिसेहरू प्रश्न गर्छन्, कहाँबाट ल्याएर यतिका सहयोग गरिरहेका छन्? पक्कै गलत कामबाट कमाएको पैसा होला। हृदयहीनले लक्ष्मीको करामात बुझ्न सक्दैन। तर ती संस्थाहरूलाई लक्ष्मीरूप बनेर महानगरपालिकाले बेलाबखत सहयोग गरिरहेको छ भने महानगरपालिकालाई पनि सहयोग गर्ने लक्ष्मीपुत्रहरूले महानगरपालिकालाई सहयोग गरिरहेका छन्।

दानशीलताको थुप्रै कथा हाम्रा धार्मिक ग्रन्थहरूमा भरिएका छन्। ग्रन्थहरूमा दानशीलताको महत्त्व बुझाउन अतिरिक्त गरिएको हुन सक्छ, जसको तात्पर्य दिनुको सार्थकता बुझाउनु मात्र हो। भनिन्छ विपर घट्दैन। जुन कुवाँबाट जति पानी झिकिन्छ, त्यसको पानी त्यति नै सफा, शुद्ध र पेय हुन्छ। पानी नै नझिकिने कुवाँको पानी पेय हुँदैन। त्यसले विकार मात्र पैदा गर्छ। व्यक्ति वा संस्थाद्वारा यस्तो सङ्कटको बेला सहयोग गर्नु सांस्कृतिक पक्ष हो, यसमा अपनत्व हुन्छ। प्राविधिक सहयोग सभ्यताको द्योतक हुन्छ, यसमा आडम्बर हुन्छ, स्वार्थपूर्तिको भावना अन्तर्निहित हुन्छ। वीरगंजमा यसरी सङ्कटको बेला सहयोग पुऱ्याउने जति पनि संस्थाहरू छन् तिनको कस्तै पनि निहितार्थ छैन। तिनले नामको प्रचार पनि चाहेका छैनन्। थाहा पाउनेले आभारस्वरूप तिनको नामको प्रचार गरिदिएको मात्र हो। कोरोनाले चैन बनाउँछ, अर्थात् एउटा कोरोना सङ्क्रमित व्यक्ति अर्को सधैं व्यक्तिको सम्पर्कमा आउनासाथ अर्कोलाई पनि सङ्क्रमण सार्छ। यसको उपचार चैन तोड्नु हो। व्यक्ति-व्यक्तिबीच घर्षणात्मक सम्पर्क हुन दिइएन भने कोरोना सार्दैन। एकजनालाई लागेर समाप्त हुन्छ।

कोरोना रोग हो। यसले शृङ्खला बनाउन खोज्छ। मानिस-मानिसबीच सम्पर्क भइरहोस् भन्ने चाहन्छ। मानिसमा त रोगको विपरीत गुणधर्म हुन्छ। मानव शृङ्खला बन्न नदिन सरकारले लकडाउन-निषेधाज्ञा जारी गर्छ, तर यसको परिणामबारे सोच्दैन। धेरै मानिस छन्, जो दिनभरि काम गरेपछि परिवारको हातमुख जोर्ने सामल पाउँछन्। तर सङ्क्रमणको शृङ्खला तोड्ने क्रममा उनीहरू काम गर्न पाउँदैनन्। काम नपाएपछि माम पाउने कुरै भएन। यही यी मनकारी संस्थाहरूको महत्त्व उजागर हुन्छ। मानिसले पनि सहयोगको शृङ्खला बनाउनुपर्छ। यी संस्थाहरूलाई महानगरपालिकाले सहयोग गर्छ, महानगरपालिकालाई अन्यले सहयोग गर्छन्। यस शृङ्खलाले मानिस भोको बस्नुपर्दैन। भोको बस्न नपरेपछि उसले कामको खोजीमा भीड लगाउनुपर्दैन। यसरी एकले अर्कोलाई नथेने हो भने भोको मानिस कस्तै पनि निषेधाज्ञा उल्लङ्घन गर्न तत्पर हुन्छ, जसको मूल्य समाजले ज्यानको क्षतिको रूपमा चुकाउनुपर्छ।

मधेसको राजनीति : आशा बढी कि निराशा ?

मधेसको राजनीति, जसलाई मधेवादी राजनीति पनि भन्न सकिन्छ, उपेन्द्र यादव र महन्थ ठाकुर नै लोकप्रिय नेता हुन्। यी दुईपछि चर्चित नेता राजेन्द्र महतो हुन्। तर यी नेताहरूको वाद, सिद्धान्त, दर्शन, राजनैतिक इतिहास तथा व्यावहारिक पक्ष कसैबाट लुकेको छैन। सरकारमा जानु अघि र सरकारबाट निस्किएपछि जहिले पनि उस्तै प्रतिक्रिया झन्डै दुई दशकदेखि आइरहेको छ।

मधेसको राजनीतिको अन्य दुई पाटा पनि छन् : थारू पक्ष र सिके राउत पक्ष। मधेसप्रति सर्वाधिक अनुदार अनुहारका रूपमा परिचित गराइएका केपी ओलीको सरकारमा मधेसका यी सबै पक्षसित थोरै समयमा सकारात्मक सम्बन्ध भएको इतिहास बन्न पुगेको छ। प्रधानमन्त्री ओलीसित लामो समय उपेन्द्र यादव सरकारमा सहभागी भए। अहिले राजेन्द्र महतोको नेतृत्वमा महन्थ ठाकुर सरकारमा जाने वातावरण बन्दैछ। उपेन्द्र यादव सरकारमा हुँदा ठाकुर-महतो पक्षले विरोध गरेका थिए र यादव सरकारमा रहेसम्म दुई पार्टी एक नहुने अडान थियो। यादव पक्ष सरकारबाट बाहिरिएपछि दुवै पक्षबीच रातारात एकता भएको थियो। एकताको गर्भमा ओलीको तत्कालीन पार्टी फुटाउने राजनैतिक अध्यादेश भनिएको थियो। सरकारबाट बाहिरिएपछि अत्यन्त कडा आलोचक बनेको यादव पक्ष अहिलेसम्म जस्ताको तस्तै आलोचनाको उत्कर्षमै छ भने ठाकुर पक्ष बिस्तारै नरम हुँदै सरकारमा सहभागी हुनेसम्मको अवस्थामा आइपुगेको छ।

ठाकुर पक्षसित सरकारको वार्तामा नागरिकताको मुद्दा केही हदसम्म सम्बोधन भएको र केही सय मधेसीमाथिको मुद्दा फिर्ता लिइएको कुरालाई उपलब्ध भनिँदैंछ। अहिले फेरि थारूहरूको समूहसित ओली सरकारले छुट्टै सहमति भएको सार्वजनिक गरेको छ र जेलमा रहेका सांसद रेशम चौधरीलाई रिहा गर्नेसम्मको व्यवस्था हुनेमा थारू पक्षलाई विश्वस्त तुल्याइएको छ। यहीनेर स्मरणीय यो पनि छ कि मधेसमा पृथक धारको राजनीति गरेर चर्चामा आएका सिके राउत समूहलाई पनि ओली सरकारले वार्तामा ल्याएर सम्झौता गर्न सफल भएको थियो। मधेसको राजनीतिमा चर्चाको एक नाम हृदयेश त्रिपाठी पक्ष निरन्तर सरकारमै रहेको छ। ओलीलाई निरन्तर साथ दिइरहेको यो पक्षप्रति सरकारमा हुने मधेसवादी

पहिचानको पक्षले राम्रो भन्ने गरेको र सरकारको विरोध गर्ने पक्षले जहिले पनि विरोध गर्ने गरेको देखिएको छ।

स्वतन्त्र विचार

सञ्जय साह मित्र

mitrasanjay41@gmail.com

अहिले जनता समाजवादी पार्टी (जसपा) भित्र एकले अर्कोलाई निष्कासन गर्ने जुन प्रक्रिया देखिएको छ, यसले पार्टी एकीकरण प्रक्रिया पूरा नहुँदै विभाजन भएको सङ्केत गरिसकेको छ। हतारमा निर्णय गर्नेले फुसदमा पछुताउनु पर्छ भन्ने उखान यहाँ चरितार्थ भएको देखिन्छ। पहिले दुई पार्टीमा रहेका केही नेताहरू फेरि यताउति हुने सम्भावना छ। अहिले नै विभाजनको घोषणा भइहाल्छ कि भन्ने सम्भावनामा नेकपा एमालेलाई जसपाले जितेको छ। यो संयोग नै मान्नुपर्दछ कि जसरी एमाले एक नभएर पनि एक नाममा रहेको छ, जसपा पनि एक नभएर एकै नाममा रहेको छ। तर विभाजनको धाँजा कोरिएको महीनै ब्रितिसकदा पनि एमालेको औपचारिक विभाजन हुन बाँकी छ भने जसपाले उछिन्ने तत्परता देखाइसकेको छ।

एमालेको आन्तरिक राजनीतिको बाछिटा प्रदेश सरकारसम्म परेको सबैलाई थाहा छ। यसैगरी माथिल्लो सदनको निर्वाचनमा पनि प्रत्यक्ष प्रभाव परेको छ। राजपाको सहयोगमा लुम्बिनी प्रदेशको सरकारमा पनि प्रभाव परेको हो। त्यहाँ पार्टीबाट निष्कासित गरिएको र पार्टीमा कायमै रहेको दुई धारका कुरा आएको हो र सर्वोच्च अदालतले एक पक्षको कारबाई स्थगित गरेको देखिएको छ। यद्यपि मुद्दाको किनारा लाग्न बाँकी छ। अब जसपाको सरकार रहेको प्रदेश २ मा पनि पार्टी विभाजनको असर नपार्न भन्न सकिन्न। जसरी एमाले पार्टीको केन्द्रीय दलमा विभाजनको भूकम्प जाँदा प्रदेश सरकार प्रकम्पित हुन्छ, त्यसरी नै अब जसपाको केन्द्रीय राजनीतिमा आएको भूकम्पको पराकम्प प्रदेश २ सरकारमा पर्ने प्रबल सम्भावना रहेको छ।

प्रदेश २ मा मधेसवादी पहिचान भएको दलको सरकार गठन हुँदा धेरै

अपेक्षा गरिएको थियो। पाँच वर्षमा मधेसवादी दलको आदर्श राज्य कस्तो होला भन्ने कुराको कम्तीमा आभास हुने

आएको थियो। देशका आदिवासी, जनजाति, पिछडिएको वर्ग, मधेसी, दलित तथा अन्य सीमान्तकृत वर्गको पक्षमा

पार्टी दुई चिरामा विभाजन हुन थालेपछि अब फेरि मधेसको राजनीतिमा कतै जातीय गन्धले प्राथमिकता पाउने त होइन ? यस्ता आशाका प्रश्नहरू सामाजिक सञ्जालमा आउन थालेको छ। यद्यपि पार्टी विभाजनले कतिपयमा उत्साह पनि थपिएको हुनुपर्छ।

विश्वास गरिएको थियो। जे जे कुरामा विभेद भयो र जे जे कुरा चाहिँदछ भन्ने लामो समयको आन्दोलनको माग रहेको थियो, ती कुराहरू अब व्यवहारमा हेर्न पाइएला भन्ने आशा पनि थियो। साथै यस प्रदेशमा मधेस र मधेसीको पक्षमा हुने कार्यलाई विश्वमा देखाएर एउटा पृथक पहिचान स्थापित हुने र मधेसको पक्षमा विश्वमा थोरै भए पनि सकारात्मक किसिमको नेपाली पहिचान स्थापित हुने आशा पनि थियो। प्रादेशिक संरचनाको पहिलो सरकार भएकोले धेरै कुरा गर्न नसके पनि नमूना कामका आधार वा संरचनाहरू तयार हुने विश्वास पक्कै थियो तर अहिलेसम्म यतिको समय बिता पनि दशकौँदेखि मधेस र मधेसीको पक्षमा हुनुपर्ने वा गर्नुपर्ने भनिएका कार्यहरूको क्षेत्रमा के कति काम भयो ? के आदर्श मधेसी राज्यको कुनै सङ्केत कुनै कुनामा देखियो ? यी प्रश्न वा पक्षहरू आफ्नै ठाउँमा छन्। अब आउने चुनावमा के कस्ता चुनावी मुद्दाहरू गाउँसम्म आउँछन् ? अब त्यसको प्रतीक्षा मात्र रहेको छ। तर प्रदेशको झन्डै बीचमा रहेको ठूलो वागमती नदीमा थुप्रै पानी बगिसकेको छ। जसपा जब दुई दल बन्न लागेको छ, सरकारमा सहभागी एक पक्ष बाहिर निस्कने र सरकारमा रहेको दल तथा त्यसको गतिविधि र सरकार बाहिर गएको दल तथा त्यसको गतिविधिको शत्रुत्व आलोचना सार्वजनिक हुनेछ जसमा मधेसको पक्षमा कसले के गयो भन्ने कुरा पनि आउने छ। अहिलेसम्म एकै स्वरका यी दुई दलका नेताहरूले एकअर्कामाथि लगाउने आरोप र को कसरी मधेस विरोधी हो भन्ने कुरो बताउने छन्।

जब उपेन्द्र यादव, डा. बाबुराम भट्टराई, महन्थ ठाकुर, राजेन्द्र महतोसमेत एक भएको घोषणा भएको थियो, तब मधेसको राजनीतिमा एउटा उत्साह

सकारात्मक हुने विश्वास गरिएको थियो तर अहिले फेरि विग्रह भएको छ तब त्यो आशा निराशामा बदलिएको छ। तल्लो तहसम्म पार्टी एकीकरण नहुँदै फेरि विभाजनमा पुगनुले निराशा देखिएको छ। जब पार्टीको आन्तरिक राजनीतिमा अविश्वास बढिरहेको थियो तब विभिन्न किसिमले सामाजिक सञ्जाल तथा औपचारिक मिडियामा पार्टी एकताको पक्षमा तलैदेखि आवाज उठाइएको थियो र प्रधानमन्त्री केपीशर्मा ओलीले विश्वासको मत लिने बेला जसपाले हवीप जारी नगरीकन प्रतिनिधिसभा सदस्यलाई नै विपक्षमा मतदान गर्न वा तटस्थ बस्न सकिने कुरो आउँदा फेरि एकताको वातावरण बन्ने विश्वास गरिएको थियो। तर प्रधानमन्त्री ओलीको सिफारिसमा प्रतिनिधिसभा विघटन हुनुभन्दा पहिले जसपाको एक पक्ष शेरबहादुर देउवातर्फ र अर्को पक्ष प्रधानमन्त्री ओलीतर्फ लागेपछि कुरा जहाँको तहाँ पुगेको थियो।

पार्टी दुई चिरामा विभाजन हुन थालेपछि अब फेरि मधेसको राजनीतिमा कतै जातीय गन्धले प्राथमिकता पाउने त होइन ? यस्ता आशाका प्रश्नहरू सामाजिक सञ्जालमा आउन थालेको छ। यद्यपि पार्टी विभाजनले कतिपयमा उत्साह पनि थपिएको हुनुपर्छ। तल्लो तहसम्म पार्टी एकीकरण हुँदा आफ्नो उचाइ कम हुने वा भएको अनुभव गरेकाहरूमा भने फेरि आफ्नो दलीय हैसियत विस्तार हुने आशा पलाएको पनि देखिएको छ। यस प्रकारका छुट्टै आशाको प्रकाशले नै हुनुपर्छ, मधेसको राजनीतिमा निरन्तर अविश्वास मौलाउने गरेको। सर्वसाधारणमा पार्टी विभाजनले निराशा ल्याउँदा केही कार्यकर्तामा भने आशा देखिनु स्वाभाविक कि अस्वाभाविक ? जे होस्, ओली नेतृत्वको वर्तमान सरकारले मधेसको धेरै मुद्दा सम्बोधन गर्ने आशा पनि कतिपयले गरेका छन्।

निषेधाज्ञाको मौकामा व्यापारीको रजाई

सर्लाही, १९ जेठ/रासस
जिल्लाका व्यापारीहरूले दैनिक उपभोग्य वस्तु तथा खाद्यान्नको मूल्य वृद्धि गराएका छन्। विश्वव्यापी महामारीका रूपमा फैलिएको कोरोना भाइरसको दोस्रो भेरिएन्टको सङ्क्रमण दिनानुदिन बढ्दै गएको मौका छोपी जिल्लाका व्यापारीहरूले दैनिक उपभोग्य वस्तुको मूल्य बढाएका हुन्।

जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सर्लाहीले कोभिड-१९ को सङ्क्रमण नियन्त्रण गरी सामुदायिकस्तरमा फैलिन नदिन जिल्लाभरि निषेधाज्ञा जारी गरेसँगै जिल्लाका व्यापारीहरूले आफूखुशी खाद्यान्नसहित अन्य दैनिक उपभोग्य वस्तुमा कृत्रिम मूल्य वृद्धि गरेका हुन्। कोरोना भाइरसबाट सङ्क्रमित हुने चिन्ताले सताइरहेको बेला एकाएक सबैखाले उपभोग्य सामग्रीको बजार भाउ बढेपछि सर्वसाधारण चिन्तित बनेका छन्। दिनभरको कमाइले साँझ-बिहान हातमुख जोर्ने सर्वसाधारण कृत्रिम मूल्य वृद्धिबाट सबैभन्दा बढी मारमा परेको स्थानीय जानकार उमासिंह साहले बताए। थोक व्यापारीहरूले नै सामानको मूल्य बढाएपछि बाध्य भएर मूल्य बढाएको साना तथा खुद्रा व्यापारीले बताएका छन्। बजारमा अहिले चामल, दाल, चना,

मटर, खानेतेलदेखि प्याकिङ गरिएका खाद्य वस्तुहरूको मूल्य वृद्धि भएको छ। निषेधाज्ञा अघि थोक व्यापारीले प्रतिकार्तुन र दुई हजार ४५० मा दिँदै आएको सनफ्लावर खानेतेल अहिले प्रतिकार्तुन र १०० बढाएर बिक्री गर्ने गरेको लालबन्दीका एक खुद्रा व्यापारी जोगिन्द्र महतोले बताए।

जिल्लाका शहरी तथा ग्रामीण भेगका बजारमा सबैखाले सामानमा निषेधाज्ञा हुनु अघिको खुद्रा मूल्य र त्यस पछिको मूल्यमा र १० देखि सयसम्म बढाएर बिक्री भइरहेको पाइएको छ।

ग्रामीण भेगका व्यापारीहरूले बजारमा रिचार्ज कार्डको कमी भएको भन्दै र ५० को रिचार्ज कार्डमा र पाँच र १०० को रिचार्ज कार्डमा र १० थप गरेर लिने गरेको स्थानीय उपभोक्ताहरूको गुनासो छ। थोक बिक्रेताले सबैखाले वस्तुमा मूल्य बढाएका कारण सानातिना खुद्रा बिक्रेताले समेत बाध्य भएर मूल्य बढाउनुपरेको व्यवसायीहरूको भनाइ छ। निषेधाज्ञाका बेला पनि सरकारले खाद्यान्नलगायत अन्य दैनिक उपभोग्य वस्तुको आयात निर्यातमा कुनै रोक नलगाएको भए पनि हुवानी र लोड-अनलोड गर्न मजदुरहरूको अभाव देखाएर थोक बिक्रेताले सबै वस्तुमा मूल्य

बढाएको खुद्रा बिक्रेताको भनाइ छ।

यसरी अस्वाभाविकरूपमा दैनिक उपभोग्य सामग्रीको मूल्य वृद्धि भएको विषयमा जान्नाजान्दै सरोकारवाला तथा नियमनकारी निकाय अनभिज्ञ हुँदा निषेधाज्ञाले गर्दा रोजगार गुमाएका सर्वसाधारण विपन्न वर्ग महेगोमा खाद्यान्न किन्न बाध्य भएको स्थानीयवासी सुन्दरश्याम यादवले गुनासो गरे। उनका अनुसार लकडाउनसँगै खाद्यान्नलगायत दैनिक उपभोग्य वस्तुको मूल्य वृद्धि भइरहेँदा स्थानीय निकाय, उद्योग वाणिज्य सङ्घ र जिल्लास्तरीय बजार अनुगमन समिति मौन बसेको सर्वसाधारणको आरोप छ।

स्थानीय सरकारसँग बजार अनुगमन गर्ने, कालोबजारी तथा महेगी नियन्त्रण गर्ने, कारबाई गर्ने र सङ्कटको बेला अत्यावश्यक वस्तुको अभाव हुन नदिने जिम्मेवारी तथा अधिकार रहे पनि सो अनुसारको काम गर्न स्थानीय सरकारले तादरकता देखाएको छैन।

शहर बजारभन्दा ग्रामीण तथा दुर्गम क्षेत्रमा खाद्यान्नलगायत सामग्रीमा मूल्य वृद्धि भइरहेको गुनासो बढेको छ। गत वर्ष पनि लकडाउनको समयमा यसैगरी मनपरी मूल्य वृद्धि भएको थियो। त्यो बेला पनि सरोकारवाला र नियमनकारी

निकायले बजार अनुगमन, कारबाई तथा महेगी नियन्त्रणका लागि केही प्रयास नगरेको स्थानीय उपभोक्ताको गुनासो छ। अहिले पनि थाहा पाएर पनि थाहा नपाएकोजस्तो मौन बसेका छन्।

यस्तो सङ्कटको बेला स्वास्थ्य समस्याबाट गुञ्जिरहेका आम नागरिकलाई थप सङ्कटको भुमरीमा नपार्न यतिबेला प्रभावकारी बजार अनुगमनको आवश्यकता रहेकोले जिल्लाका २० वटै स्थानीय निकायले आफूफुनो स्तरबाट कालोबजारी र अस्वाभाविक मूल्य वृद्धि रोक्न कदम चाल्न जरूरी रहेको जानकारहरूको भनाइ छ।

दुर्व्यवहार गरेको आरोपमा पक्राउ

प्रस, वीरगंज, १९ जेठ/
जिल्ला प्रहरी कार्यालय, पर्सांले स्वास्थ्यकर्मीलाई दुर्व्यवहार गरेको आरोपमा एकजनालाई पक्राउ गरेको छ। वीरगंजमा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई पेसबूक र म्यासेन्जरबाट पटक-पटक अपशब्द बोलेर दुर्व्यवहार गरेको आरोपमा वीरगंज महानगरपालिका-१० घडीअर्वा बस्ने २४ वर्षीय सौरभ साहलाई पक्राउ गरी अनुसन्धान गरिरहेको पर्सा प्रहरीले जनाएको छ।

अन्तर्राष्ट्रिय समाचार

भारतमा २४ घण्टामा तीन हजार २०७ जनाको मृत्यु

नयाँ दिल्ली, १९ जेठ/सिन्हावा

भारतमा कोरोना भाइरस महामारी (कोभिड-१९) बाट सङ्क्रमितमध्ये विगत २४ घण्टामा थप तीन हजार २०७ जनाको मृत्यु भएको छ। योसहित भारतमा कोभिड-१९ सङ्क्रमितमध्ये तीन लाख ३५ हजार १०२ जनाको ज्यान गइसकेको छ।

केन्द्रीय स्वास्थ्य तथा परिवार कल्याण मन्त्रालयका अनुसार विगत २४ घण्टामा एक लाख ३२ हजार ७८८ जना नयाँ सङ्क्रमित थपिएका छन्। योसहित भारतमा बुधवारसम्म कुल सङ्क्रमितको सङ्ख्या दुई करोड ८३ लाख नाघेको छ।

छ।

तर सङ्क्रमितमध्ये दुई करोड ६९ लाख ७९ हजार निको भएका छन्। अझै १७ लाख ९३ हजार व्यक्ति सक्रिय सङ्क्रमित अवस्थामा छन्। तर यो सङ्ख्या विगत २४ घण्टामा एक लाखले कमी आएको हो।

मन्त्रालयका अनुसार भारतमा पछिल्ला केही दिनदेखि सङ्क्रमितको सङ्ख्यामा निकै कमी आएको छ।

भारतमा गत जनवरी १६ देखि राष्ट्रव्यापी खोप अभियान थालनी भएको थियो। हालसम्म देशभर करीब २१ करोड ८० लाख डोज खोप लगाइएको छ। तर

भारतका कैयौँ स्थानमा खोपको अभाव देखिएको तथा खोप केन्द्रहरूमा मानिसहरूको ठूलो भीड लागेको भारतीय सञ्चार माध्यमहरूले जनाएका छन्।

भारतले हाल १८ वर्षभन्दा बढी उमेरका व्यक्तिलाई 'खोप दिने नीति' लिएको छ। मन्त्रालयका अनुसार, मङ्गलवार एकै दिन भारतमा २३ लाख ९७ हजार डोज खोप दिइएको छ।

यसैबीच भारतले कोभिड-१९ को परीक्षण सुविधालाई अझ सहजीकरण र व्यापक बनाएको छ। हालसम्म भारतमा ३५ करोड नमूना परीक्षण गरिएको छ। रासस

भारतमा चिकित्सकलाई आक्रमण गर्ने २४ जना पक्राउ

गुवाहाटी, १९ जेठ/पिटिआई

भारतमा चिकित्सकलाई आक्रमण

पक्राउ गरिएको बुधवार जानकारी दिए।

होजाई जिल्लामा रहेको उडाली केयर

अस्पतालमा स्वास्थ्यकर्मीलाई मुक्का र लातले कुटपिट गरेको भिडियो फुटेज। तस्वीर: एजेन्सी

गर्ने २४ जनालाई प्रहरीले पक्राउ गरेको छ।

आसामका मुख्यमन्त्री हिमन्त विश्वास शर्माले २४ जना आक्रमणकारीलाई

सेन्टरमा उपचारका क्रममा कोरोना भाइरसबाट सङ्क्रमित एक बिरामीको मृत्यु भएपछि मङ्गलवार डा सेजज कुमार सेनापतिमाथि आक्रमण भएको थियो।

चिकित्सकीय सेवा दिइरहेका चिकित्सकमाथि आक्रमण हुनु निन्दनीय भएको भन्दै सर्वत्र विरोध भएको छ।

स्थानीय प्रहरी अधिकारीहरूले घटनालाई गम्भीरतापूर्वक लिएको र दोषीलाई कुनै पनि हालतमा उन्मुक्ति नदिइने दाबी गरेका छन्।

“घटनामा संलग्न र दोषी ठानिएका २४ जनालाई हामीले पक्राउ गरेका छौं, थप अनुसन्धान र कारबाहीको प्रक्रिया अगाडि बढिरहेको छ,” मुख्यमन्त्री शर्माले सामाजिक सञ्जाल ट्वीटरमा लेखेका छन्।

महामारीका विरुद्धमा अग्रगण्यमा रहेर लडिरहेका चिकित्सकहरूमाथि भएको आक्रमण र व्यवहार अक्षम्य भएको प्रहरी महानिर्देशक भास्कर ज्योति महन्तले बताए।

उनीमाथिको आक्रमण सबै अग्रपङ्क्तिका सेवकहरूमाथिको आक्रमण भएको र त्यसले अरूलाई पनि निराश बनाउन सक्ने खतरा भएको महन्तको भनाइ थियो। रासस

कोरोनाविरुद्ध मिलेर लड्न नाइजेरियाली राष्ट्रपतिको आह्वान

अबुजा, १९ जेठ/सिन्हावा

नाइजेरियाका राष्ट्रपति मोहम्मद बुहारीले कोरोना भाइरस महामारीविरुद्ध मिलेर लड्न सबैलाई आह्वान गरेका छन्।

समसामयिक चुनौतीहरूको संयुक्त रूपमा सामना गर्न उनले अन्तर्राष्ट्रिय समुदायलाई पनि आह्वान गरेका छन्।

“कोरोना भाइरसले संसारभरि

अकल्पनीय सङ्कट ल्याएको छ, यसले ठूलो क्षति पनि पुऱ्याएको छ”-विदेशी कूटनीतिज्ञहरूसँग राष्ट्रपति कार्यालयमा आयोजित समारोहमा उनले भने।

अहिलेको महामारी धेरै ठूलो भएकोले कुनै एउटा देश वा निकायले मात्रै व्यवस्थापन गर्न नसक्ने हुँदा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरबाट गुनगुनै उनको भनाइ छ।

मानव तथा मानव जीवन शैलीमा कोरोना भाइरसले धावा बोलेको

राष्ट्रपतिले विदेशी कूटनीतिक अधिकारीहरूलाई बताए।

“सबैले एक अर्का देशलाई सम्मान गर्दै सहयोग र सहकार्य पनि गर्नु अति आवश्यक देखिएको छ, त्यसका लागि म सबैलाई अप्रहृ गार्दछु”-उनले भने।

राष्ट्रपति बुहारीले दुई पक्षीय हित, साझा चासो र सरोकारका विषयमा सहकार्य गर्न चाहेको पनि सो अवसरमा बताएका थिए। रासस

मूल्यवृद्धिका कारण तेल उत्पादन बढाउने ओपेकको निर्णय

फ्रान्कफर्ट, १९ जेठ/एपी

तेल उत्पादक राष्ट्रहरूको सङ्गठन (ओपेक) र यससँग आबद्ध तेल उत्पादक राष्ट्रहरूले प्रतिदिन थप २१ लाख ब्यारेल कच्चा तेल उत्पादन गर्ने योजना अघि सारेका छन्। कोरोना भाइरस महामारीको प्रभाव कम देखिन थालेका मुलुकहरूबाट तेलको माग बढेको र तेलको मूल्य बढेका कारण उत्पादन बढाउने निर्णयमा ओपेक पुगेको हो।

ओपेकका सदस्य एवं तेल उत्पादक राष्ट्रहरूका ऊर्जामन्त्रीहरूको मङ्गलवार भएको अनलाइन बैठकमा यस्तो निर्णय गरिएको हो।

साउदी अरेबियाका ऊर्जामन्त्री राजकुमार अब्दुलजिज बिन सलमानले पछिल्ला दिनहरूमा तेलको बजारमा देखिएको मागका कारण तेल उत्पादन बढाउने निर्णय सही देखिएको छ भने। उनले ऊर्जाको माग र आर्थिक गतिविधि पुनरुद्धारमा अझै पनि ‘क्षितिजमा कालो बादल’ देखिएको बताए।

ओपेकले मेदेखि जुलाईका तीन महिनाको अवधिमा प्रतिदिन २१ लाख ब्यारेल तेल उत्पादन गर्ने यस अघि नै जनाइसकेको थियो। अब ओपेकले जूनमा

प्रतिदिन तीन लाख ५० हजार ब्यारेल तथा जुलाईमा चार लाख ४० हजार ब्यारेल थप उत्पादन गर्नेछ।

साउदी अरेबियाले प्रतिदिन १० लाख ब्यारेल पुनः उत्पादन गर्नेतर्फ विचार गर्न थालेको छ। कोभिडका कारण विश्वभर तेलको माग घटेको भन्दै ओपेकको प्रमुख राष्ट्र साउदी अरेबिया प्रतिदिन १० लाख ब्यारेल तेल उत्पादन कटौती गर्न राजी भएको थियो।

ओपेकको प्रमुख सदस्य राष्ट्र साउदी अरेबिया र ओपेकको सदस्य नरहेको रुसबीच तेल उत्पादनको कोटालाई लिएर केही वर्षदेखि विवाद उत्पन्न हुँदै आएको छ। हाल कोभिडको दोस्रो लहरबाट प्रभावित भारतसमेत मुलुकहरूमा तेलको खपतमा कमी आउने, विश्वव्यापी मागमा कमी आउने र तेलको मूल्यवृद्धि हुने आशङ्का छ।

तेल उत्पादक राष्ट्रहरूले सन् २०२० मा कोभिडका कारण तेलको मूल्यलाई स्थायित्व दिन तेल उत्पादन कटौती गरेका थिए। अहिले परिस्थितिमा केही सुधार आएसँगै तेल उत्पादक राष्ट्रहरू बिस्तारै तेल उत्पादन बढाउनेतर्फ लागेका छन्। अहिले विश्व बजारमा तेलको मूल्यमा

निधे सुधार आएको छ र मङ्गलवार मात्र दुई वर्ष यताकै सबैभन्दा बढी मूल्य कायम भएको छ। संयुक्तराज्य अमेरिका, युरोप र एशियामा वर्षको मध्यदेखि ऊर्जाको माग बढ्दैछ। हवाई उडान थपिने भएकोले पर्यटकको आवागमन बढ्ने छ जसका कारण तेलको माग थपिने ओपेकको भनाइ छ।

मङ्गलवार अमेरिकी कच्चा तेलको मूल्य २ प्रतिशत वृद्धि भई ६७.७२ डलर प्रति ब्यारेल पुगेको थियो। ब्रेन्ट क्रूडको कारोबारमा पनि २.७ प्रतिशतले वृद्धि भई प्रतिब्यारेल ७९.१७ डलर कायम भएको थियो। ब्रेन्ट क्रूडको मूल्य विगत दुई वर्षमा यो सबैभन्दा बढी हो। अमेरिकी कच्चा तेलको मूल्य तीन वर्षयताकै सबैभन्दा बढी हो।

बुधवार तेलको मूल्यमा सामान्य वृद्धि भएको छ। अमेरिकी बेन्चमार्क १६ सेन्टले वृद्धि भएर प्रतिब्यारेल ६७.८८ डलर कायम भएको छ भने ब्रेन्ट क्रूडको मूल्य १८ सेन्टले वृद्धि भई प्रतिब्यारेल ७०.४३ डलर पुगेको छ।

तेलको मूल्यमा यस वर्षको शुरूदेखि हालसम्म ३० प्रतिशतभन्दा बढीले वृद्धि भइसकेको छ। रासस

जेठ २५ गतेदेखि ज्येष्ठ नागरिकलाई खोप

काठमाडौँ, १९ जेठ/रासस

सरकारले यही जेठ २५ गतेदेखि कोभिड-१९ विरुद्ध खोप अभियान सञ्चालन गर्ने भएको छ। चीनबाट खोप प्राप्त भएपछि स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालयले ६० देखि ६४ वर्ष उमेर समूहका ज्येष्ठ नागरिकलाई खोप लगाउने तयारी गरेको मन्त्रालयका प्रवक्ता डा कृष्णप्रसाद पौडेलले जानकारी दिए। उनका अनुसार मङ्गलवार मात्र चीनबाट नौ लाख हजार मात्रा ‘भेरोसेल’ खोप आएको र आज थप एक लाख मात्रा तिब्बत सरकारबाट आउन थालेको छ।

राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारी र चीनका राष्ट्रपति सी जिनपिङबीच केही दिनअघि टेलिफोन वार्ता भएपछि चीन सरकारले अनुदानमा खोप उपलब्ध गराएको हो। प्रवक्ता डा पौडेलले खोपको दोस्रो मात्रा सुनिश्चित गरेर मात्र ज्येष्ठ नागरिकलाई खोप प्रदान गरिने बताए। उनले ज्येष्ठ नागरिक र चीनसँग सीमा जोडिएका १८ वर्षभन्दा माथिका लागि पनि खोप दिइने जानकारी दिए। ६० देखि ६४ उमेर समूहको खोप लगाउने करीब आठ लाख जनसङ्ख्या रहेको छ।

मन्त्रालयले खोप लगाउँदा नागरिकता वा उमेर खुल्ने कुनै पनि सरकारी कागजात वा बडा कार्यालयले दिएको सिफारिश लिएर जान अनुरोध गरेको छ। नेपालमा खोपको पहिलो मात्रा २१ लाख १३ हजार ८० र दोस्रो मात्रा सात लाख ९४ हजार १६३ लगाइएको छ। अहिलेसम्म नेपालमा भारत सरकारको अनुदानमा कोभिडसिल १० लाख मात्रा र खरीद गरेर १० लाख मात्रा, चीनबाट यसअघि आठ लाख र कोभ्याक्स सुविधामार्फत तीन लाख ४८ हजार खोप आएको छ।

दैनिक रु १० करोड.....

क्षेत्रमा पाँच लाख कृषक परिवारले प्रत्यक्ष रोजगार पाएका छन् भने ३० हजार जनाले उद्योग तहमा रोजगार पाएका छन्। अप्रत्यक्षरूपमा अरू लाखौंले रोजगार पाएका छन्।

समग्र कृषि क्षेत्रमा रु ३० अर्ब निजी क्षेत्रको मात्र लगानी छ। दैनिक करीब रु ८ करोड शहरबाट गाउँसम्म नगद प्रवाह भइरहेको छ। सरकारले लगानी गर्न नसकेलाई अनुदान होइन, निव्याजी ऋण उपलब्ध गराउने, उन्नत जातका गाईभैँसीको स्रोत केन्द्र स्थापना गर्ने, गुणास्तरीय दूध उत्पादनका लागि ठाउँठाउँमा समूह बनाई चिस्थान केन्द्र स्थापना गर्ने, गोठदेखि ओठसम्म गुणस्तर कायम राख्नका लागि विशेष कार्यक्रम ल्याउने, उत्पादन लागत घटाउने खालका कार्यक्रम ल्याउने, गाउँमा भएका बाँझा बारीमा घाँस लगाउने कार्यक्रम ल्याउने, उत्पादित वस्तुको बजार सुनिश्चित गर्ने, बीमा कार्यक्रम प्रभावकारी बनाउने, समग्र कृषि पेशालाई सम्मानित पेशाका रूपमा स्थापित गराउने खालका कार्यक्रम ल्याउन सकेमात्र समग्र कृषि पेशा उकालो लागी विदेशी कम्पनीसँग प्रतिस्पर्धा गर्न सक्छन् डेरी एसोसिएशनको निष्कर्ष छ।

डेरी एसोसिएशनका अनुसार नेपालमा वार्षिक रु तीन अर्बभन्दा बढी डेरी सेक्टरले राजस्व बुझाउने गर्दछ। देशभर जम्मा दूध उत्पादन ६२ लाख लिटर छ। यद्यपि ५० प्रतिशत अझै पनि व्यवस्थितरूपमा बजारीकरण हुन सकेको छैन। औपचारिक क्षेत्रमा १७ प्रतिशत बजार रहेको छ भने अनौपचारिक क्षेत्रमा ३३ प्रतिशत छ। पचास प्रतिशत कृषक स्वयंले उपभोग गर्ने गरेको पाइन्छ।

आजको राशिफल

राशि	शुभ	शुभ	शुभ
धनलाभ	पवनन्ति	धनलाभ	पवनन्ति
मिश्रण	कर्म	मिश्रण	कर्म
इश्वरभक्ति	व्यापारवृद्धि	इश्वरभक्ति	व्यापारवृद्धि
विधि	कन्या	विधि	कन्या
अलमल	कार्यनाश	अलमल	कार्यनाश
तुषा	कृषिक	तुषा	कृषिक
वाहनकष्ट	राज्यभय	वाहनकष्ट	राज्यभय
धनु	भय	धनु	भय
धनवृद्धि	अलमल	धनवृद्धि	अलमल
कुम्भ	मीन	कुम्भ	मीन
अनलाभ	व्यर्थसम्पन	अनलाभ	व्यर्थसम्पन

ज्योतिषी पं. छविमान सुवेदी, सि.सं.आ.वि.कठमाडौँ

फरक समाचार

कोभिडले गरीब बनाउँदै

कोरोनाले देशको अर्थतन्त्र तहसनहस गरेको छ भने गरीबलाई झन् भीषण गरीबीमा धकेलेको छ। भारतको एसबिआई रिपोर्ट अनुसार भारतीयले यस वर्ष अस्पताल खर्चबाट भार ६६ हजार करोड अतिरिक्त खर्च गरेका छन्। कोरोनाको

कहरले देशलाई तबाह गरेको छ, धेरै जनाले परिवारको सदस्य गुमाएका छन्, जुन परिवारमा यस बिमारीले ताण्डव मचाएको छ, उनीहरूलाई निकै आर्थिक समस्या भएको छ।

धर किन्न,

शिक्षामा खर्च तथा

घुमफिर गर्न जसले रकम जोगाएका थिए, उनीहरू अक्सिजन किन्न, अस्पताल र औषधिमा खर्च गरेका छन्। लाखौं परिवारले ऋण लिएका छन्। टिओआईमा प्रकाशित समाचार अनुसार २४ वर्षीय शक्ति प्रशान्तसँग एक वर्ष पहिले सबैथोक थियो तर आज उनीसँग केही छैन। प्रशान्त मास्टर डिग्रीको लागि क्यानडा जान चाहन्थे तर महामारीको प्रकोपमा पिता सङ्क्रमित भए र अस्पतालको चक्कर लगाउँदा लगाउँदै उनको भार १२ लाख खर्च भयो। अब उनीसँग एक रुपियाँ पनि छैन, उनको सपना धूमिल भएको छ।

प्रशान्त यस घटनाको एउटा पात्र मात्र हुन्। उनीजस्ता सयौं युवाले जसले आफ्नो मेहनतको कमाइ अस्पतालको चक्कर लगाएर स्वाहा गरेका छन्। जिन्दगी बचाउनु नै अहिले मानिसको पहिलो प्राथमिकता भएको छ। अस्पतालमा सबैभन्दा बढी खर्च भइरहेको छ। एसबिआईको रिपोर्टले भनेको छ भारतमा यस वर्ष ६६ हजार करोड अस्पतालमा अतिरिक्त खर्च गरिएको छ। कोभिडभन्दा पहिले कहिल्यै पनि स्वास्थ्य उपचारको लागि भारतले यति धेरै रकम खर्च गरेको थिएन।

भारतको सरकारी तथ्याङ्क अनुसार यदि कुनै व्यक्तिले स्वास्थ्य उपचारमा सय रुपियाँ खर्च गर्छ भने त्यसमध्ये ६५ रुपियाँ उसले आफूसँग रहेको अर्थात् आफ्नो गोजीबाट खर्च गरेको छ। चीनमा यो आँकडा ३५ प्रतिशत छ जबकि थाइल्यान्डमा आफ्नोतर्फबाट मानिसले सयमध्ये रु १० मात्र खर्च गरेका छन्।

एसबिआईको रिपोर्ट अनुसार यो अनावश्यक खर्च धेरै कारणले गर्नुपरिरहेको छ। एक त अचानक महामारीमा अस्पताल जानुपरिरहेको छ, अर्कोतर्फ मेडिकल सेवा र औषधिको दरमा अचानक वृद्धि भएको छ। गरीबदेखि धनीसम्म हरेक व्यक्तिको आम्दानी कैयौं गुना कमी भएको छ। सेन्टर फर मनिटरिङ इन्डियन इकोनोमीको एउटा रिपोर्ट अनुसार भारतका ९७ प्रतिशत व्यक्तिको आम्दानी कम भएको छ।

गोल्डेन मिल्कको फाइदा

आज विश्व दूध दिवस हो। धेरैजसोले दूध नै क्याल्सियमको राम्रो विकल्प भन्छन् तर यो भ्रम हो। नेशनल इन्स्टिट्युट अफ न्यूट्रिशन अनुसार सय एमएल दूधमा १२५ मिलिग्राम क्याल्सियम हुन्छ, जबकि सय ग्राम रागी (कोदो)मा ३४४ मिलिग्राम क्याल्सियम हुन्छ। विज्ञ अनुसार शरीरमा क्याल्सियम पचाउनका लागि भिटामिन डी पनि पर्याप्त मात्रामा हुनुपर्छ।

भनिन्छ, दूध उमालेपछि

त्यसको पोषक तत्व कम हुन्छ तर यो भ्रम हो। दूधलाई बिग्रिनबाट जोगाउन उमाल्नुपर्छ, यसो गर्दा दूधलाई नोक्सान पुऱ्याउने ब्याक्टेरिया नष्ट हुन्छ। दूधलाई उमाल्दा यसको पोषक तत्वमा

असर पर्दैन। आहार विशेषज्ञका अनुसार दूधलाई धेरैपटक उमाले पनि यसको पोषक तत्व नष्ट हुँदैन। आहार विशेषज्ञका अनुसार बिहान दूध पिउन सकिन्छ तर खाली पेट सेवन गर्नुहुँदैन। यस्तो गर्दा पाचनशक्ति बिग्रिन सक्छ, ग्यास बन्छ। आयुर्वेद अनुसार यदि तपाईंलाई वात र कफ दोष छ भने बिहान खाली पेट दूध सेवन गर्नुहुँदैन। जसलाई प्रायः खोकीको समस्या रहन्छ, उसले पनि बिहान खाली पेट दूध सेवन गर्नुहुँदैन।

सुनौलो दूधको फाइदा: कोरोनाकालमा गोल्डेन मिल्क (सुनौलो दूध) पिउनेहरूको सङ्ख्या निकै बढेको छ। भारतको आयुष्य मन्त्रालयका अनुसार रोगसँग लड्ने क्षमता बढाउनका लागि बेसार मिसाएको दूध पिउनुपर्छ। धेरैजसोले बेसार-दूधले इम्युनिटी बढाउँछ भनेर पिउँछन्। तर गोल्डेन मिल्क पिउँदा शरीरको दुखाइ कम, निद्राको समस्या तथा शरीरमा बढ्दो उमेरको असर कम गर्न सकिन्छ।

कसरी गोल्डेन मिल्क बनाउने: एक कप दूधमा एक चम्मच बेसार, एउटा सानो अदुवाको टुक्रा, आधा चम्मच दालचिनीको धूलो र एक चिम्टी मरिचको पाउडर मिलाएर दूधलाई कम आँचमा १० मिनेटसम्म उमाल्नुपर्छ। मीठोको लागि चिनीभन्दा मह मिसाउनु राम्रो हुन्छ।

सुनिने र जोनीको दुखाइ घटाउँछ: एउटा अनुसन्धान अनुसार बेसार-दूधमा एन्टिअक्सिडेन्ट र एन्टिइन्फ्लेमेट्री हुन्छ, जसले शरीर सुनिएको घटाउँछ। जोनीको दुखाइ र गठियामा पनि यसले राहत दिन्छ। प्रतिदिन एक गिलास गोल्डेन मिल्क सेवन गर्दा बढ्दो उमेरसँगै हुने समस्या ओस्टियोआर्थराइटिसमा फाइदा पुग्छ।

हृदयरोगको खतरा १८ प्रतिशत कम गर्छ: इङ्ल्यान्डको रिडिड युनिभर्सिटीका शोधकर्ताका अनुसार मुटुको रोग र स्ट्रोकको खतरालाई १४ प्रतिशत घटाउन चाहनुहुन्छ भने प्रतिदिन एक गिलास दूध पिउनुपर्छ। यसले कोलेस्ट्रॉलको स्तर कम गर्छ।

ब्लड सुगरको स्तर घटाउँछ: जसको ब्लड सुगर स्तर बढेको छ, उसले पनि गोल्डेन मिल्क सेवन गर्न सक्छ। मधुमेहका रोगीको लागि बेसार, अदुवा र दालचिनी हालेको दूधले निकै फाइदा पुऱ्याउँछ। ब्रिटेनमा गरिएको एक अनुसन्धान अनुसार दूध पिउँदा ब्लड सुगरको लेवल बढ्दैन। बेसार-दूध पिउँदा क्यान्सरको खतरा कम हुन्छ। बेसारमा हुने करक्युमिन तत्वले क्यान्सर फैलाउने कोशिकालाई नष्ट गर्छ।

- प्रतीक डेस्क (एजेन्सीको सहयोगमा)

प्रअ नियुक्तिको विवाद बल्लिंदै

प्रस, पोखरिया, १९ जेठ/
पोखरियास्थित जिल्ला उच्चाङ्गल रामदेव कलवार माविमा प्रधानाध्यापक

विएका थिए। यस सम्बन्धमा विद्यालयका अर्का शिक्षक ओमप्रकाश रौनियारले वरिष्ठताको क्रममा आफू ठूलो भन्दै दाबी

जिल्ला उच्चाङ्गल रामदेव कलवार मावि। तस्वीर: फाइल/प्रतीक

नियुक्त गर्ने सम्बन्धमा पुनः विवाद भएको छ। विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष एवं नगरप्रमुख वीपनारायण रौनियारले ओमप्रकाश रौनियारलाई प्रअमा नियुक्त गरेपछि उपप्रमुख सलमा खातुन र विद्यालय व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरूले सो नियुक्तिका विवाद गरेका हुन्।

नगरप्रमुख एवं विव्यसका अध्यक्ष रौनियारले आज प्रअमा ओमप्रकाश रौनियारलाई नियुक्त गरेको पत्र विद्यालयमा पठाएपछि सो पत्र दर्ता नगर्नु भनेर उपप्रमुख खलगायत विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अन्य सदस्यहरूले अर्को पत्र पठाएका छन्। प्रअमा ओमप्रकाश रौनियार र विनोद चौधरीबीच प्रतिस्पर्धा थियो।

विद्यालयका प्रअ व्यास महतो चैत ३१ गते सेवानिवृत्त भएपछि उनले निमित्त प्रअको जिम्मेवारी विनोद चौधरीलाई

गरेपछि विवाद बढेको हो। सोही कारण अहिलेसम्म यो विद्यालयका शिक्षकहरूले तलब पाउन सकेका छैनन्।

विव्यसका अध्यक्ष एवं नगरप्रमुख रौनियारले शिक्षा मन्त्रालयबाट वरिष्ठताको प्रमाण माग गरिएको र त्यहाँबाट ओमप्रकाश रौनियार विनोद चौधरीभन्दा वरिष्ठ भएको बुझिएपछि आफूले निजलाई प्रअमा नियुक्त गर्न पत्राचार गरेको बताए।

तर उपप्रमुख सलमा खातुनले मन्त्रालयबाट आएको पत्र सम्बन्धमा विव्यसलाई जानकारी गराउनुपर्ने र सबैको सहमतिमा प्रअ तोकिनुपर्नेमा सो नगरी समितिलाई बाइपास गरिएको कारण आफूहरूले विरोध गरेको प्रस्ट्याइन्। उनले मन्त्रालयले वरिष्ठता तोकिएको व्यक्तिलाई प्रअ बनाउँदा आफूलाई कुनै आपत्ति नभएको भन्दै प्रक्रियाविपरीत काम भएकोले विरोध गर्नुपरेको बताइन्।

सर्जिकल मास्क वितरण

प्रस, पोखरिया, १९ जेठ/
नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, पोखरिया

सशस्त्र प्रहरी, आकाश एफएम र रेडियो पोखरियालाई ५०/५० थान सर्जिकल

तस्वीर: प्रतीक

उपशाखाले सर्जिकल मास्क वितरण गरेको छ।

उपशाखा सभापति भगवानप्रसाद कुर्मिले इलाका प्रहरी कार्यालय पोखरिया,

मास्क वितरण गरेका थिए। नेरेसो पर्स शाखाले उपलब्ध गराएको स्वास्थ्य सामग्री वितरण गरिएको सभापति कुर्मिले बताए।

Make your stay with us is a memorable experience

Lords Plaza Birgunj is a world class hotel built to treat all types of travelers. This beautiful hotel is equipped with contemporary Rooms and Suites, Business Center, Four Conference Rooms, Three Food and Beverage outlets - Bar, Multi Cuisine Restaurant & Roof Top Dining, Spa, Gym, Pool and Casino.

Diyalo Lords PLAZA
Exhilarating Hospitality
Birgunj

Call - 51525252, 98028 19788, 98028 19787

Aadarsh Nagar, Birgunj, Nepal, www.lordshotels.com,

सिराहामा सङ्क्रमणको जोखिम बढ्दै

प्रस, सिराहा, १९ जेठ/

सिराहा जिल्लाको लहान नगरपालिकाको उत्तरी क्षेत्रको दलितबस्तीमा रुघाखोकी र ज्वरोको प्रकोप देखिएपछि बिरामी परीक्षण नगराई गाउँमै बस्दा सङ्क्रमण थप फैलिने जोखिम बढ्दो छ।

सो क्षेत्रमा दुई सातादेखि ज्वरो र रुघाखोकीको प्रकोप फैलिएको छ। स्वास्थ्य चौकीमा जचाउन जाँदा कोरोना सङ्क्रमण हुन सक्ने त्रासले बिरामी गाउँमै बसिरहेको स्थानीयहरूले बताएका छन्।

स्वास्थ्य सुरक्षाको मापदण्ड पालना गर्न र कोभिड-१९ सँग मिल्दोजुल्दो लक्षण भएका व्यक्तिले परीक्षण गरेर नतीजा नआउँदासम्म अलग रहन पटक-पटक स्वास्थ्यकर्मीले आग्रह गर्दै आए पनि बिरामी जचाउन स्वास्थ्य चौकीसम्म नआएको नगरपालिकाका स्वास्थ्य शाखा प्रमुख रामसुन्दर यादवले बताए।

सिराहा अस्पतालमा कोभिड-१९ को निःशुल्क पिसिआर परीक्षण हुँदै आए पनि ग्रामीण भेगका सर्वसाधारण लक्षण देखिए पनि परीक्षण गराउन आनाकानी

तस्वीर: फाइल

गरिरहेकाले सङ्क्रमणको जोखिम बढेको प्रमुख यादवको भनाइ छ।

कोभिड-१९ को दोस्रो लहर शुरू भएयता सिराहामा हालसम्म एन्टिजेन विधिबाट २७२ र पिसिआर विधिबाट २ हजार ९९७ जनाको मात्र परीक्षण भएको जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयले जनाएको छ। जसमध्ये नेगेटिभ रिपोर्ट आएकाबाहेक सिराहामा ६६९ जना सक्रिय सङ्क्रमित छन्। कोभिड-१९ को सङ्क्रमणबाट जिल्लाभर ३८ पुरुष र १८ महिला गरी ५६ जनाको मृत्यु

भएको छ।

पहिलो चरणमा सिराहामा २५ जनाको मृत्यु भएको थियो। हाल सिराहामा दैनिक ६० जना औसतमा सङ्क्रमित थपिने गरेको तथ्याङ्कले देखाएको छ।

यसबाहेक जोखिम बढ्दा पनि भोज र मृत्यु संस्कारमा स्वास्थ्य सुरक्षाको मापदण्ड अवलम्बन नगर्ने, जबरजस्ती हाटबजार लगाउन खोज्ने, कन्ट्याक्ट ट्रेसिङ गरी पिसिआर परीक्षण गराउन नचाहने प्रवृत्तिले जोखिम झनै बढाउन

चुरे उत्खनन खुला गर्ने निर्णय राष्ट्रघाती

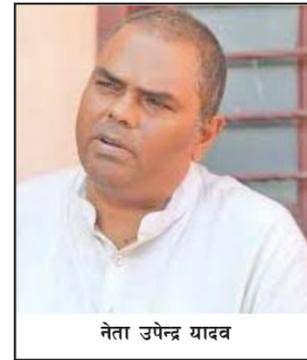
प्रस, वीरगंज, १९ जेठ/

जनता समाजवादी पार्टी (जसपा)का अध्यक्ष उपेन्द्र यादवले बुधवार प्रेस विज्ञप्ति जारी गर्दै व्यापार घाटा कम गर्ने नाममा दुःखा, गिट्टी, बालुवा निर्यात गर्ने निर्णय राष्ट्रघाती भएको बताएका छन्।

विज्ञप्तिमा खानीजन्य दुःखा, गिट्टी, बालुवा निर्यात वा निकासी गरी व्यापार घाटा कम गर्ने नीतिले तराईमा ठूलो प्राकृतिक सङ्कट निम्त्याउने पनि बताए। उनले दुःखा, गिट्टीका लागि हुने उत्खननले

पयावरणमा नकारात्मक असर पार्ने र यसको मूल्य तराईवासीले तिर्नुपर्ने बताए। केही व्यवसायीलाई फाइदा भएपनि यो आम नागरिकको हितविपरीत भएको उनले विज्ञप्तिमा ठहर उल्लेख गरेका छन्।

यादवले विज्ञप्तिमा भनेका छन्, “नवधनाढ्यदेखि व्यवसायीलाई त फाइदा नै होला तर यसबाट सबैभन्दा बढी प्रभाव चुरेको संवेदनशील क्षेत्रमा पर्ने र यसले तराई-मधेसमा ठूलो प्राकृतिक सङ्कट निम्त्याउनेछ।”

नेता उपेन्द्र यादव

क्लबद्वारा राहत वितरण

प्रस, वीरगंज, १९ जेठ/

बहुदरमाई नगरपालिका-३

१० किलो चामल, २ किलो आलु, १ किलो दाल, नून, सोयाबिन वितरण

तस्वीर: प्रतीक

नगरवाहामा बहुदरमाई युथ क्लबले राहत वितरण गरेको छ।

वडाका असहाय, विपन्न दलित परिवारलाई निर्धे धान्जामा जीविकोपार्जनमा कठिनाई भएको भन्दै क्लबले विपन्न दलित प्रतिपरिवारलाई

गरेको थियो।

राहत १९ विपन्न दलित परिवारलाई वितरण गरिएको थियो। सो कार्यमा क्लबका सुरज कुशवाहा, चन्दन यादव, विजय यादव, सन्तोष राम, ऋतिक साहले सघाएका थिए।

पूर्वराजपरिवारप्रति शोक व्यक्त

प्रस, वीरगंज, १९ जेठ/

देशभक्त, राजभक्त समूह पर्साले

अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा केन्द्रीय उपाध्यक्ष राजकिशोर चौबे, सुशील

तस्वीर: प्रतीक

बुधवार पूर्वराजा स्व वीरेन्द्रवीर विक्रम शाह परिवारको निधनप्रति शोक व्यक्त गरेको छ।

बुधवार वीरगंजस्थित महावीर मन्दिरअगाडि श्रद्धाञ्जलि सभा आयोजित गरी स्व राजा शाहलगायत राजपरिवारका सदस्यहरूको निधनप्रति शोक व्यक्त गरिएको थियो।

संस्थाका अध्यक्ष दीपेन्द्र रौनियारको

अग्रवाल, वसन्त गुप्ता, रूपेश सराफ, पप्पु पटेललगायतले पूर्वराजा स्व वीरेन्द्रसहित उनका परिवारको निधनमा शोक व्यक्त गर्दै श्रद्धाञ्जलि अर्पण गरेका थिए। पूर्वराजा स्व वीरेन्द्रको २० वर्ष अगाडि आजै वंशनाश हुनेगरी हत्या भएको थियो। नारायणहिटी राजदरबारमा भएको सो हत्याकाण्डको रहस्य अहिलेसम्म खुलेको छैन।

दैनिक रु १० करोड बराबरको दूध नोक्सान हुँदै

वागमती, १९ जेठ/ रासस

वर्तमान अवस्थामा नेपालमा कोरोना महामारीका कारण दूध र दुग्धजन्य सामग्रीको खपतमा भारी गिरावट आएको छ। नेपाल डेरी एसोसिएशनका अनुसार देशभरि दूध र दुग्धजन्य सामग्रीको खपतमा गिरावट आएपछि दैनिक रु १० करोड बराबर दूध खेर गई नोक्सानी हुँदै आएको हो।

एसोसिएशनका केन्द्रीय महासचिव प्रल्हाद दाहालका अनुसार कोरोना महामारी अगावैको सहज अवस्थामा दैनिक ३१ लाख लिटर दूध र दुग्धजन्य सामग्रीको खपत हुने गरेकोमा अहिले कोरोना महामारीको अवस्थामा दैनिक मात्र १३ लाख लिटर दूध र दुग्धजन्य सामग्री खपत हुने गरेको तथ्याङ्क छ।

नेपालमा दुग्ध क्षेत्रले कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा नौ प्रतिशत योगदान गरेको

छ। नेपालमा घरेलु, साना, मझौला र ठूला डेरी उद्योग गरी चार प्रकारका डेरी उद्योग छन्। देशभर सबै प्रकारका डेरीको तथ्याङ्क हेर्दा करीब सात हजार छन्।

कोरोना महामारीका कारण सानादेखि ठूलासम्म होटेल व्यवसाय, पार्टी प्यालेसलगायत दूध र दुग्धजन्य सामग्रीको खपत हुने क्षेत्रमा परेको प्रभावका कारण खपत घटेपछि दैनिक रु १० करोड बराबरको दूध खेर गई नोक्सानी हुँदै आएको एसोसिएशनका महासचिव दाहालले बताए।

दूध र दुग्धजन्य सामग्रीको खपत कम हुनाका कारण होटेल, रेस्टुरेन्ट, पार्टी प्यालेस, अनि शहरका मानिस गाउँ प्रस्थान, स्कूल, कलेज, सरकारी कार्यालय बन्द, मानिससँग पैसाको पनि कमी, आइसक्रिमको व्यापारमा कमी,

लकडाउनका कारण बिहान मात्र केही पसल खुल्ला अनि जहाँ दूध राखेर बेचिन्थ्यो किराना खाद्यान्न पसल डिपार्टमेन्ट आदि बन्द हुनु हो। यसबाट किसान र उद्योग दुवैलाई समस्या भएको छ। अधिल्लो वर्ष पनि यही याममा बन्दाबन्दी भयो र यसपटक पनि त्यही भएर अत्यन्तै अप्ठ्यारो भएको बताइएको छ। पहिले सहज अवस्थामा दैनिक ३१ लाख लिटर दूध खपत थियो भने अहिले १३ लाख मात्र खपत भएको छ।

गत वर्षको बन्दाबन्दी चाहिँ चाँडै खुल्ला र सजिलो होला भनेर बजारमा बिक्री नहुँदा पनि किसानको दूध खरीद गरेर धूलो दूध बनाइएको थियो। यसपटक त्यो पनि अवस्था रहने। गत वर्षकै करीब तीन अर्बको धूलो दूध तथा बटर बाँकी रहेको तथ्याङ्क डेरी एसोसिएशनको छ।

सबै क्षेत्रका लागि २०७७/७८ साल

एकदमै अप्ठ्यारो रहयो। प्रायः सबै क्षेत्र नै आआफ्नो कठिन अवस्था बिताइरहेका छन्। त्यसैले सरकारले कृषि क्षेत्रमा विशेष महत्त्व दिनुपर्ने एसोसिएशनका महासचिव दाहाल बताउँछन्। यो समयलाई सरकारले विशेष महत्त्व दिई कृषि क्षेत्रमा आवश्यक नीतिनियम, आवश्यक अन्य कुराको ख्याल गर्दै जाने हो भने अर्को सालदेखि आयातमा कमी भई हाम्रो व्यापार घाटा पनि कम हुन जान्छ भने स्वदेशमै रोजगारको पनि सिर्जना हुन सक्छ दाहालको भनाइ छ।

कोरोनाको कारण विदेशमा रोजगार छाडेर स्वदेश फर्केका एवं शहरबाट गाउँ फर्केका धेरै मानिस छन्। तिनीहरूको सीप र पूँजी योजनाबद्धरूपमा कृषिसँग जोड्ने सक्ने कार्यक्रम ल्याउन सकिए नयाँ प्रविधि पनि स्थापित हुन सक्ने उनी बताउँछन्। कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा दुग्ध क्षेत्रको नौ प्रतिशत योगदान छ। यो

(बाँकी तेस्रो पातामा)